

ÜDVÖZÖLJÜK A SZÉCHENYI-DÍJAS DETREKŐI ÁKOS AKADÉMIKUST!

Mint a lap olvasóinak jelentős része már bizonyára tudomást szerzett róla, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) rektora előterjesztése alapján Detrekői Ákos akadémikust Széchenyi-díjban részesítették, és a díjat a Magyar Köztársaság elnöke 2006. március 15-e alkalmából át is adta.

A Széchenyi-díj odaítélésének rövid indoklása a következő volt:

„Dr. Detrekői Ákos egyetemi tanár, az MTA rendes tagja isklateremtő oktatási tevékenységéért, nemzetközileg is elismert kutatási eredményeiért, a hazai műszaki felsőoktatásnak az Európai Felsőoktatási Térséghez történő csatlakozásában való vezető közreműködéséért, valamint a felsőoktatási reformfolyamatban való aktív szerepvállalásáért” kiérdemelte a Széchenyi-díjat!

Ebből az alkalomból a Geodézia és Kartográfia szerkesztő bizottsága egyrészt gratulál Detrekői Ákos akadémikus e kiemelkedően magas kitüntetéséhez, másrészt örömmel állapítja meg, hogy ezt a rangos elismerést egy geodéta mérnök, a BME egyetemi tanára és hét éven keresztül rektora, a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság (MFTTT) korábbi elnöke érdemelte ki.

A Szerkesztő bizottság úgy értékeli, hogy ez a személyre szóló elismerés egyúttal hozzájárul a magyar geodézia és térképészet, a magyar földügyi szakigazgatás tevékenységének elismeréséhez is.

A Szerkesztő bizottság még egyszer gratulál a kitüntetéshez, továbbá a maga és a földmérők széles tábora nevében kíván még sok alkotó évet és ahhoz jó egészséget.

A Geodézia és Kartográfia Szerkesztő bizottsága

BESZÉLGETÉS DR. LUKÁCS TIBORRAL

Paizs Zoltán

földmérő és térinformatikai mérnökhallgató
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Dr. Lukács Tiborral készült riportot egy sorozat részét képezi, amely „Életük és a geodézia” címmel indult el több mint 30 évvel ezelőtt. A dolgozat a BME Tudományos Diákköri Konferenciáján jelent meg, tartalmazza a Tanár úr életútját, a vele készített riportot és ez idáig megjelent valamennyi publikációját. (Ez utóbbi hét oldal itt nem kerül közlésre.)

Dr. Lukács Tibor a Hadmérnöki Karon kezdte oktatói tevékenységét, bár nem lett sohasem ezután főállásban tanár, de óraadóként a Műegyetemen is fontos szerepet töltött be tanári tevékenységével.

Eleinte a földrajzi helymeghatározásról, majd a számítástechnika kialakulása után annak geodéziai célú hasznosítási lehetőségeiről szóltak kutatásai. Mindemellert nemcsak kutató volt, hanem kutató intézmények vezetője is.

Szeretettel köszöntjük 78. születésnapja alkalmából dr. Lukács Tibort, és kívánunk neki további erőt és egészséget.

– Kérjük, beszéljen a gyermekkoráról! Volt-e már akkor is valamilyen kapcsolata a földméréssel, illetve mi érdekelte akkor?

1928. március 28-án Budapesten születtem. Én még úgy jártam iskolába, hogy 10 éves koromig elemi iskolás voltam, utána pedig gimnazista; akkoriban ez volt a szokás. Gimnáziumi tanulmányaimat a budapesti X. kerületi kőbányai Szent László Gimnáziumban kezdtem el, és a végén – egy kitérő után – ott is fejeztem be. Akkor még nem nagyon találkoztam ilyen jellegű dolgokkal, hogy földmérés. A földrajz tárgy keretében persze térképekkel igen, de hát az azért mégsem ugyanaz.

A folytatás eléggé speciális volt. Tizenhárom éves korban lehetett pályázni katonaiskolába való felvételre, és én megpályáztam egy helyet Nagyváradon, a Magyar Királyi Gábor Áron Honvéd Tüzérségi Hadapródiskolába. Egy év múltán, tehát 14 éves koromban kerültem oda. Elég komoly felvételi volt. Mind fizikai, mind pedig szellemi felvételi vizsgán kellett keresztül esni, de sikerült, és akkor ott Nagyváradon, 1942-ben elkezdtem a hadapródiskolát. A háború alakulása miatt komoly tanulás tulajdonképpen csak 2 évig volt, mivel '44 őszén már elfoglalták Nagyváradot; akkor Kőszegre kellett bevonulni.

Nagyváradon tanultam már tereptant. Bizonyos tárgyak megfeleltek a gimnáziumi tantárgyaknak, de ezek mellett több katonai tantárgyat is tanítottak, amelyek részben a polgári tárgyak óraszámának a rovására mentek. A tereptant már akkor is érdekelt. Egy tereptant oktatási versenyen jó helyezést értem el, és még ma is megvan az az ajándék térkép, amelyet ezért a tereptant-tanáromtól kaptam. Rajta van az ő aláírása is. Az akkor elég nagy szó volt.

– A háború alakulása hogyan befolyásolta életének további történéseit?

A háború az életemnek eléggé felgyorsult, felpörgött időszaka volt. Ugye '28-ban születtem, tehát '44-ben 16 éves voltam. Kőszegen, ahol elvileg folytattuk volna a hadapródiskolának a harmadik évét, még gyakorlatilag el is kezdődött a tanév. Akkor aztán úgy alakultak a dolgok, hogy az osztálytisztünket (osztályfőnök) elvitték az iskolától hátszói frontszolgálatot teljesíteni. A mi kis évfolyamunk eléggé hazafias érzelmű fiúkból állott, és mivel egyrészt szerettük is a parancsnokunkat, meg az akkori helyzetben a lelkesedésünk is arra vitt, meglógtunk Kőszegről. Néhányan ott maradtak, mi, a többiek, pedig elmentünk. Megkerestük és megtaláltuk azt a

tüzér hadosztályt, ahová az osztálytisztünket beosztották, és így kerültünk mi is egy rövid időre oda. Persze az osztálytisztünknek volt annyi esze, hogy aztán visszavitt minket. Ott nem dicsérték meg bennünket, amiért meglógtunk.

Az első- és másodéveseket nekünk, harmadéveseknek kellett rendben tartani. Mi lettünk a felsőbb évesek, mert a negyed- és ötödéveseket akkor már kiküldték csapatszolgálatra. A harmadévesek közül négyünket, akik németül elég jól beszéltünk, kiválasztottak, és a tiszt családtagokat, a tiszt-feleségeket, valamint azok gyerekeit kísértük ki Észak-Németországba, egy katonai táborba. Ez a tábor a mai lengyel Szczecin mellett volt. Az indulástól számított körülbelül egy hónapra jöttek a hírek, hogy Lengyelország felől jönnek a szovjet csapatok. Erre aztán szó szerint batyustul, szánkókön és még ki tudja min

menekültünk; nagy hóban, hiszen '45 januárjában volt ez. Tehát így gyalog indultunk visszafelé Németország északi részéről úgy, hogy minél jobban elkerüljük a találkozást a bejövő csapatokkal. Mind a négyen úgy döntöttünk, hogy nem maradunk nyugaton, inkább hazajövünk. Csináltunk magunknak egy német nyelvű menetlevelet (a kerekbélyegzőt egy alumínium kétpengőssel helyettesítettük, amelyiken az angyalok tartották a koronát; azt rányomtuk a papírra), és elindultunk vonattal, egészen az osztrák határig. Vonatjárs azért volt; főleg katonai vonatok közlekedtek.

Szóval hazaszöktünk Magyarországra – mert az azért szökés volt –, és Magyarországon négyünk közül ketten tovább mentünk egészen a frontig. A front akkor Székesfehérvár környékén volt. Mi Fehérvárcsurgónál találtunk egy katonai hadosztályt, a hadseregnek nem tudom hányadik hadosztályát. Ott jelentkezünk. Hát ott megjárta (mert azért tudták, hogy ezek 16–17 éves gyerekek), hogy mint katonaszökevényeket katonai bíróság elé állítanak gyertyákkal, keresztül és a tárgyalás minden egyéb kellékével. Először kint kellett ülnünk valami folyosón, és a velünk volt tiszthelyettesek folyton cukkoltak, hogy „Halljátok a kopácsolást? Mert az akasztófátokat ácsolják odakint!” Aztán bementünk egy terembe, és a végén kaptunk egy letolást, hogy ilyen nem lehet tenni. Körülbelül két hétig frontközeli kellett

szolgálatot teljesíteniük, annyira, hogy mintegy 500 méterre voltak a szovjet csapatok. Tüzérségi felderítő bunkerekben, földbunkerekben voltunk. Akkor éppen nem voltak különösebb harcok. Ennyit „élveztünk” akkor a háborúból.

Az a hely, ahol bennünket fogadtak, értesítette a még Magyarországon levő katonaiskolát. Azok értünk küldtek, elvittek. Egy napig kemény kitolás volt: reggeltől estig ébresztő, takarodó félóránként; de aztán ez a büntetés letelt. Ez olyan 1945 februárja körül volt, március végén pedig az egész egység már hivatalosan, lövegekkel, lóháton, mint fogatolt tüzérek elindultunk Magyarország nyugati határához. Ha jól emlékszem, március 28-án, tehát pont a 17. születésnapomon hagytuk el az országot lóháton, és vonultunk Ausztrián keresztül, Klagenfurt irányába. Onnan Szlovéniába mentünk, ahol elvileg az volt a feladatunk, hogy a helyi partizánok ellen harcoljunk. Ott az egyik városban letelepedtünk. Nem telt el három nap – a partizánok emberségét dicséri, meg a mi szerencsénket –, eljött valaki közülük, aki azt mondta, hogy „magyarok tűnjetek el innen, mert mi szét fogjuk lőni a várost, és ha akkor ti is itt vagytok, akkor végetek”. Szerencsére volt annyi esze a parancsnokságnak, hogy erre elrendelte a visszavonulást.

Klagenfurt mellett telepedtünk le, egy tornateremben szállásoltak el bennünket. A szállás azt jelentette, hogy a fenyőerdőben túlevelet szedtünk, arra tettük a sátorlapokat, és azon aludtunk. Ez május vége felé volt, amikor már véget ért a háború. Akkor bennünket osztrák gazdákhöz osztottak be, és ők adták az ellátást. Ott kellett dolgozni náluk. Általában kettésével kerülünk egy-egy házhoz.

Én egyik barátommal, egy osztálytársammal együtt egy pénteki napon kerültem a mi osztrák gazdánkhoz. Szombaton nem kellett dolgozni. Hétfőn mondták, hogy most fát kell aprítani. A tanya, ahol voltunk, úgy két-háromszáz méterre lehetett egy országúttól. Aztán ahogy vágtuk ott a fát, magyar hangokat hallottunk, és akkor láttuk, hogy egy kocsi megy ott, és ül rajta egy-két asszony meg gyerek. Gyorsan odaszaladtunk hozzájuk megkérdezni, hogy mi újság, hova mennek. „Hát ők mennek haza.” „Várjanak egy kicsit, mert mi is megyünk.” Bementünk a házigazdához, megmondtuk, hogy köszönjük szépen ezt a három napot, de mi elmegyünk. Adtak egy kis fűzörait, jó utat kívántak, és mi eljöttünk.

Eljutottunk akkor az angol (mert ez angol zóna volt) és a szovjet zóna közötti határig. A határon át kellett jutni, átöltöztünk hát civilbe. Minden holmit, pokrócunkat odaadtuk a civileknek. A lényeg az, hogy átjutottunk, de minthogy Ausztriának az a része szovjet megszállás alatt állott, azért ott sem volt va-

lami könnyű az utazás. Grácig eljutottunk vonattal; persze pénzünk meg jegyünk nem volt. Grácban már megfordultak Szentgotthárdról meg általában Magyarország nyugati részéről a feketézők, mind magyarok persze, összeismerkedtünk velük, és tőlük kaptunk némi pénzt.

Megvettük a vonatjegyet, és elmentünk először Bécsig, aztán át a határon. Így nagy nehezen hazakeredtünk valamikor június valahányadikán. Pár nap múlva jelentkeztem a volt gimnáziumomban, a Szent Lászlóban, hogy megvagyok, szeretnék különbözeti vizsgát tenni. Nem csak rendes vizsgát kellett ugyanis tennem a hetedik gimnáziumból (ugye harmadéves hadapródiskolás hallgató voltam), hanem latinból is vizsgáznom kellett. Latint a katonaiskolában nem tanultunk, az osztálytársaimnak, pedig az az egyik fő tárgya volt. Szóval a lényeg az, hogy sikerült a különbözeti vizsga meg az osztályvizsga, és így beiratkozhattam ugyanabba az osztályba, ahonnan három évvel azelőtt a katonaiskolába elmentem. 1946-ban leérettségiztem.

– Érettségi után hol folytatta tanulmányait?

1946-ban beiratkoztam a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre; akkor így hívták. Amikor végeztem, akkor a Budapesti Műszaki Egyetemen kaptam diplomát, de az ugyanaz az intézmény volt, csak a neve változott meg. Akkor négy éves volt a Műszaki Egyetemen az oktatás, szakosítás csak a negyedik évben volt, addig mindent együtt tanultunk. Negyedévben az út-vasút tagozatra kerültem, és aztán ott végeztem. Nekem a mélyépítés tetszett a legjobban. Akkor diákköri mozgalom még nem volt, de azért valami hasonló igen. Nem tudom már pontosan, hogyan történt, de néhányan választhattunk egy-egy témát, és azt előadhattuk a tanáraink és hallgatótársaink előtt. Én a metróépítést választottam, mert ott szerettem volna dolgozni.

1950-ben már volt egy ifjúsági szervezet az egyetemen; a nevét nem tudom már; lehet, hogy tartalmilag kommunista ifjúsági szövetség, de lehet, hogy valamilyen más diákifjúsági szövetség volt. Ennek a vezetői többek között azzal is foglalkoztak, hogy végzés előtt mindenkivel elbeszélgettek, hogy hol akar dolgozni. Engem is megkérdeztek, hogy „Hova akarsz menni?” – „Természetesen a metróhoz!” – mondtam. A metró tudtommal az előző évben, 1949-ben kezdték el építeni, és akkor nagyon kellett oda fiatal mérnökök. „Téged a Honvéd Térképészeti Intézetbe szántunk mint hivatásos katonatisztet. Akarsz oda menni?” – kérdezték tőlem. „Dehogy akarok.” – „Ha nem akarsz, akkor is oda fogsz menni.” Azt mondták, hogy „akik hajlandók ezt elfogad-

ni, azokat a Honvéd Térképészeti Intézetbe, mint hivatalos tisztet felveszik, és ott fog dolgozni, aki pedig nem, azt behívják, és közkatonaként, zsoldért fogja ugyanazt a munkát elvégezni.” Nem tudom, mennyi volt akkor a zsold; talán húsz forint egy hónapra. Magyarul: az akkori havi 900 forintos tisztí fizetés helyett a 20 forintos zsoldot kaptam volna.

Nem volt mit tennem, behívtak. Nem csak engem: tíz főt a Budapesti Műszaki Egyetemről, és tíz főt a soproni Erdészeti és Faipari Egyetemről. Néhányan még máshova is kerültek. Tehát húszan kerültünk oda friss diplomások, a Honvéd Térképészeti Intézetbe. Ott én elsősorban topográfiával foglalkoztam, közben a többiekkel együtt tanfolyamra is jártam. (Mivel én az Általános Mérnöki – akkor egyszerűen csak Mérnöki – Karon végeztem, a geodéziát összesen csak három féléven keresztül tanultam. Ebből két félév volt az alsógeodézia és a harmadik félév valamilyen alapfokú felsőgeodézia.) Még ha rosszul is hangzik, de az igazsághoz hozzátartozik, hogy én nem akartam geodéta lenni, nem akartam térképész lenni, hiszen behívtak, akár akartam, akár nem a katonai térképészethez. Miután azonban odakerültem, nagyon megszerettem azt, amit csináltam.

A mi bevonulásunk 1950. szeptember 1-jén történt. Kaptunk egy hónap tanulmányi szabadságot, mert szeptemberben államvizsgák voltak, és október elsején ténylegesen is bevonultunk. Rögtön kiküldtek bennünket a terepre. Mivel mi az egyetemen topográfiát csak annyit tanultunk, amennyit az Oltay-könyvből lehetett elsajátítani, ezért a kezdő mérnököket egy már nagyon gyakorlott topográfus mellé osztották be kisinásnak, ami nagyon helyes is volt. Ez így volt '50-ben és '51-ben. Amikor bejöttünk a terepről november végén, akkor március végéig, tehát négy hónapon keresztül tanfolyamon vettünk részt. Itt tanított *dr. Rédey István* ezredes, aki később nagyon fontos lett az én életemben; ő korábban tanársegéd volt a régi Oltay-tanszéken, később pedig ennek a tanszéknek lett a vezetője.

– Ezután a Hadmérnöki Karon lett tanársegéd. Elmondaná, hogyan került oda, és mit kellett ott tanítania?

1951-ben kezdődött a térképész-oktatás a Budapesti Műszaki Egyetem Hadmérnöki Karán, és ott a második évfolyam létszámát a Sopronban első évet végzettek közül behívással töltötték fel. *Rédey* tanár úr '51 szeptemberében nem „professzor úr”, hanem „ezredes elvtárs” volt. *Rédey* ezredest a Honvéd Térképészeti Intézetből átvezényelték a Hadmérnöki Karra. A húsz, fiatalon bevonult mérnökhadnagy közül kiválasztott magának egyet tanársegédnek, és az éppen én voltam. Miért? Azt tőle kellene meg-

kérdezni. Szegény már régen halott. Nekem ez egy jelentős fordulópont volt az életemben. 1952. február elsejével áthelyezéssel kerültem tanársegédnek a Hadmérnöki Kar térképészeti fakultására.

Hárman voltunk ott tanárok: *Rédey István* ezredes, *Irmédi-Molnár László* ezredes és *Lukács Tibor* hadnagy, tanársegéd. Nagyon hamar főhadnagy lettem. (Lehet, hogy már rögtön az áthelyezéskor kineveztek.) *Rédey* egy év különbséggel apám korabeli volt; *Irmédi-Molnár Laci* bácsi egy pár évvel még idősebb, és én meg '52-ben 24 éves voltam. A gépiró-munkát, a könyvtári munkát; mindent a tanársegéd csinált, és nyilván nem a professzorok. Ezt követően egy fél év múlva kaptunk még két tanársegédet, de azok a Hadmérnöki Kar műszaki tagozatán végeztek, és így nekik még annyi közülük sem volt a térképészethez, mint nekem; de én már közel két évet a Térképészeti Intézetnél töltöttem. Ők geodéziából korábban ugyanannyit tanultak, mint én. Mikor odakerültek, az egyik fiú a geofizikai vonalat vitte, a másik a fotogrammetriát. Jelentős szakmai tárgy volt itt a felsőgeodézia. Mivel ennek korrepetálása is rám hárult, mondanom sem kell, hogy ez nem kis terhet jelentett: menet közben kellett a tárgyat megtanulnom. A gyakorlati része könnyebben ment. Az alsógeodéziával nem volt problémám, a topográfiával sem túlzottan, mert azok kellettek már a Térképészeti Intézetben is. De bizony a felsőgeodéziát tanulni kellett!

A Hadmérnöki Kar tanterve egyébként sok tekintetben hasonlított a soproni földmérőképzés akkori tematikájához; a műszaki tárgyak persze katonai jellegűekkel voltak kiegészítve.

A három évfolyam fokozatosan lépett be a Hadmérnöki Karra. Az első csapat – ahogyan az előbb már volt róla szó – egy évet Sopronban elvégzett, és a második évet kezdte itt, a többieket a Honvéd Térképészeti Intézetből vezényelték évenként, tíz-tíz fővel. Itt kellett irányítani eleinte főleg a geodéziai gyakorlatot, nyáron pedig a topográfiai gyakorlatot is.

Az oktatás nekem a szívem csücske, és annak ellenére, hogy a továbbiakban főállású oktató sose lettem, az oktatásban körülbelül 34 évet eltöltöttem, részben félállásban, illetve felkért óraadóként.

A Hadmérnöki Karon is voltak külső meghívott előadók; katonák is, civilek is. *Hazay* professzor úr tanította például a kiegyenlítő számításokat, ám egyszer azt mondta, „köszönöm szépen, nem vállalom tovább!” Ő akkor Sopronban tanított, és ingázott Budapest és Sopron között. A családja – és ő is – Budapesten lakott ugyan, ezért ingázott így is, úgy is; de azért mégis terhes volt a számára, hogy ide is kellett járni órákat adni. Szóval a lényeg az, hogy befejezte. Erre *Rédey* azt mondta, hogy „főhadnagy

elvtárs, a félév elejétől tanítani fogja a kiegyenlítő számítás!” Soha az életemben kiegyenlítő számítás nem tanultam, csak annyit, amennyi az Oltay-könyvben volt. Erre nekiestem a Hazay-féle régi, 1938-as kiadású „Kiegyenlítő számítás a geodéziai gyakorlatban” című könyvnek. Elkezdtem tanulni, dolgoztam, amennyire tudtam, és amennyire erőm engedte. Ezt a tárgyat aztán két évfolyamnak adtam elő.

No most arról, hogy mennyire szigorúan elvtársoztuk egymást, pedig az előbb említett három tanár – Rédey, Irmédi-Molnár és én –, valamint az utóbb odakerült két kolléga közül egyik se volt párttag. Ezért mi voltunk a fekete bárányok az egész Hadmérnöki Karon. A többi tanszéken 90%-ban párttagok voltak.

Amint már mondtam, én tanítottam a kiegyenlítő számításokat, ezen belül a legkisebb négyzetek módszerét. Annyira benne voltam, annyira magyaráztam a hallgatónak, hogy így elvtársak, úgy elvtársak, hogy egyszer csak az szaladt ki a számon: „Gauss elvtárs azt mondta, hogy...”. Amikor kimondtam, akkor már tudtam, hogy ebből nagy baj lesz. Láttam, hogy majd kipukkadnak, de nem nevettek el magukat. Ugye katonai fegyelem volt. Amikor azonban én elnevettem magam, akkor kitört a kincstári „mosoly”.

A kéthónapos nyári szünet alatt fel tudtam készülni valamelyest a kiegyenlítő számítások oktatására. De volt egy másik ilyen esetem is, mégpedig a matematikával, amelynek az oktatását egyik pillanatról a másikra kellett átvennem. Egy civil tanár járt át a Műegyetemről ezt tanítani. Ötven éves lehetett; volt vagy 5–6 gyereke. És akkor az egyetem egyik napról a másikra megszüntette a túlóradíját. Azt mondták neki, hogy „mindentől függetlenül meg kell csinálnod, de nem kapsz érte pénzt”. Erre azt mondta a matektanár, hogy „jó, akkor én holnaptól ebből nem kérek”. Aztán bejelentette Rédeynek, hogy holnaptól kezdve nem tanít. Erre Rédey meg azt mondta nekem, hogy „főhadnagy elvtárs hétfőtől kezdve folytatja a matematika oktatását”. Szerencsére a régi jegyzeteim megvoltak, nyomtatott jegyzetek ugyanis akkoriban nem álltak még rendelkezésünkre, így végrehajtottam a parancsot. Közben '55-ben adjunktusnak neveztek ki.

Nyári gyakorlatokat vezettem, főleg geodéziából, de volt egy év, amikor topográfiából is. Nálunk ez olyan három-négyhetes időtartam volt. A honvédségnél kaptunk gépkocsikat, és nem lovas kocsival mentünk terepre. (Később lovas kocsival jártam, mint mérnök.) Ez volt 1956-ig.

1956 októberében kitört a forradalom. Novembertől újra bejártunk a Hadmérnöki Karra. Valamikor december elején jött a honvédelmi miniszternek az a

rendelete, hogy csak az maradhat tovább hivatásos katona, aki a Kádár melletti hűségnyilatkozatot aláírja. „Köszönöm, nem írom alá.” December 15-ével, tartalékos századosként, elbocsátottak a honvédségtől. A többiek, akik aláírták a nyilatkozatot, még egy évig dolgoztak ott, mert a hadmérnökök utolsó évfolyama akkor végzett, majd áthelyezték őket civil oktatóknak a BME-re.

– A Hadmérnöki Karról való távozása után hol helyezkedett el?

A Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalathoz kerültem; de ennek is története van. Előbb a Földmérő és Talajvizsgáló Vállalattal (FTV) voltam tárgyalásban. Ez az iroda a Reviczky utcában volt. Ott előbb havi 2200 forintot ígértek, de amikor komolyra fordult a dolog, ezt levették 2000-re. Hát, mondtam: köszönöm, ide nem jövök. Elmentem inkább a BGTV-hez – 1700 forintért. Pedig akkor már nős voltam, és két gyermekem is volt. De nem bántam meg. Elkezdtem ott dolgozni mint háromszögelő mérnök; aztán egy rövid ideig a szintezésnél is voltam. Elég nagy becsben tartottak, és mivel egyetemi oktatóként kerültem oda, akinek már hat év szakmai gyakorlat volt a háta mögött, utána elég hamar vizsgáló lettem. Voltak ott 55 éves kollegák, akik 30 éves gyakorlattal rendelkeztek, én meg 29 éves fejjel mint vizsgáló – el lehet képzelni, mennyire szerettek engem.

Kezdetben a kitöltőhálózat normálegyenlet-rendszerének megoldásán dolgoztunk vagy húszan. A számítás tekerős számológéppel, Brunsvigával végeztük. Minden egyes adatot, ami bekerült az egyenletrendszerbe, ketten ellenőriztünk. A legnagyobb egyenletrendszer ötven egynéhány ismeretlenes volt. A megoldásnak csak az előkészítése, csak az egyenletrendszer felállítása körülbelül egy hónapig tartott két embernek. Azt mondták, nézzek utána, nem volna-e valami mód arra, hogy számítógépes megoldást találjunk erre a kiegyenlítésre. Szerencsém volt, mivel megtaláltam az MTA kibernetikai csoportját; ha jól emlékszem, akkor a Nádor utcában volt. Ott üzemelt az országban az egyetlen elektronikus számítógép, az M3-as, amelyet szovjet dokumentációk alapján állítottak össze. Elektroncsöves volt, normál szobánál nagyobb méretű. De ez már működött akkor, amikor én megtaláltam. A kutatócsoport körülbelül 12–14 főből állt. Elmondtam nekik a problémámat, és ők ráálltak, hogy próbáljuk az egyenletrendszereket náluk megoldani. Természetesen csakis az ő segítségükkel dolgozhattam. Közben kezdtem én is tanulni a programozást meg a gépkezelést. Adtak egy könyvet, még meg is van otthon. A végén – nem emlékszem már pontosan – közel 50 egyenletrendszert számol-

tunk ki náluk. Volt ebben huszonnyolc ismeretlenes, meg volt közel hatvan ismeretlenes egyenletrendszer is. A nehézség itt az volt, hogy ha egy elektroncső kiment, akkor vagy mindent el kellett kezdeni előlről, vagy legalábbis egy jókora részt. Így kerültem kapcsolatba – és majdnem azt mondom, hogy egész életre meghatározóan – a számítógépekkel és a programozással; elsők a szakterületünkben.

Rövid időn belül – két évre rá, hogy odakerültem a BGTV-hez – létrehoztak egy tudományos kutatócsoportot, amelynek a vezetője lettem. Ez 1959-ben volt.

– A kutatási csoport vezetőjeként milyen feladatok hárultak Önre? Volt kedvenc témája?

Az embernek mindig vannak kitüntetett vagy leginkább kedvelt kutatási témái. Nekem egyik ilyen a számítógép volt. De volt még egy: akkoriban fedeztük fel, hogy Magyarország beszerzett egy Dél-Afrikában gyártott angol tellurométert. Ez volt az a mikrohullámú távmérőműszer, amelyből aztán később a Finommechanikai Vállalat kifejlesztette a magyar gyártmányú GET-B1-es műszert. 1961-ben a GET-B1-es távmérőműszer már prototípus szinten megvolt. A kutatócsoport mindkét műszerrel sok kísérleti munkát végzett.

El kell mesélnem, hogy '62-ben kiküldtek Moszkvába a Szocialista Országok Geodéziai Szolgálatának tanácskozáására. Ez a szervezet olyasmi volt, mint a KGST, de a katonákkal is együttműködött. Én kivittem ide magammal a GET-B1-et bemutatni. Meg kell jegyeztem, nem tudok jól oroszul; egy kedves kolléga (mint tolmács) fordított nekem. Tehát volt ott egy - a „táboron” belüli – nemzetközi konferencia. Magyarországot én képviseltem, és bemutatam a GET-B1-et, elmondtam, hogyan működik. Elmondtam azt is, hogy tulajdonképpen ennek a gyártása folyamatban van. Nagy sikerem volt, mert ilyen típusú műszert akkor máshol a szocialista országokban – talán a Szovjetunió kivételével – még nem gyártottak. Igen boldog voltam, mivel nagy volt az érdeklődés, és jelezték nekem, hogy ebből vásárolnának. Hazajöttem, és az akkori elnöknek, az ÁFTH hivatalvezetőjének ezt jelentettem. Csóválta a fejét, meg szokása szerint fel-alá sétált „U” alakban az asztala körül, és akkor azt mondta: „Lukács elvtárs, almaárusítással nem akarsz foglalkozni?” – Nem annak kellett volna örülnie, hogy van egy magyar gyártmányú műszer, és azt meg is veszik? Elmentem a Finommechanikai Vállalathoz is, a gyártó céghez; persze ott is be kellett számolni, hogy mi történt Moszkvában. Legjobb tudomásom szerint aztán 500 db GET-B1-et rendelt meg a szovjet katonai vagy

polgári geodézia – azt már nem kötötték az orromra –, de Magyarországon is elkelt mondjuk 5–6 darab. Azért erre mégis büszke voltam.

Ebben az én kutatócsoportomban persze más témákkal is foglalkoztunk. A lyukkártyás gépeket sem akarom kihagyni. Az M3-as számítógép mellett a lyukkártyás – én azt mondom – számológépeknek is elsajátítottam elsősorban a használatát, másodszorban azért a programozását is. Az egy teljesen más világ volt. Kisebb számításokat: transzformációt, területszámítást, átszámítást különböző vetületi sávok között stb., szóval ilyen egyszerűbb feladatokat lyukkártyás gépeken is végeztünk. Ebben a csoportban volt *Csatkai Dénes*, aki nálam jó tíz évvel idősebb mérnöke volt a BGTV-nek, ő került hozzám, aztán *Staudinger Jánosné*, ő már néhány évvel fiatalabb volt, és igen jól megállta a helyét (ő elsősorban a számítógépes munkámban segített); és *Gazsó Miklós* (rendkívül tehetséges volt, főleg földtudományokkal, geoiddal foglalkozott). Volt egy-két ember még, de nem akarok mindenkit felsorolni. Ők bedolgoztak nekem a távmérős kísérletekbe is, például a mikrohullámú távmérőknek a metró alagútbeli alkalmazásánál fellépő zavarok vizsgálatába. A mikrohullámok visszaverődnek ugyanis az alagút faláról, és ezek a reflexiós jelek belekeverednek a mérési állományba. Nagyon érdekes munkák voltak.

– Említette, hogy később az ÁFTH-nál dolgozott. Ismét hasonló munkakörbe került?

1962-ben befejeztem a pályafutásomat a BGTV-nél, és áthelyeztek az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatalba (ÁFTH). Ott is kialakítottak egy tudományos kutatócsoportot, amelynek én lettem a vezetője. Hozzám tartozott az összes tudományos munka, ami az állami földmérés keretei között az egész országban folyt. Négyen voltunk; a csoporthoz tartozott *Füry Mihály*, *Nagy Jenő* és *Kádár István*. Az ÁFTH főhatóság volt, így elsősorban nem az volt a feladatunk, hogy saját kutatómunkát végezzünk, bár kis mértékben azért az is. Egy kutatóban azért csak benne van, hogy azt szereti csinálni, és nem a papírmunkát, már pedig ott az is volt bőven! Miből állt ez? A vállalatoknak: a BGTV-nek (Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat), a PGTV-nek (Pécsi Geodéziai és Térképészeti Vállalat), a KV-nak (Kartográfiai Vállalat) és a Műegyetemnek adtunk ki kutatási témákat, ezért pénzt fizettünk, a bejött munkákat átvizsgáltuk, véleményeztük, vagy esetleg visszaadtuk javításra. Ez volt ennek a kis csoportnak a feladata. Segítettünk a műszereket munkába állítani, kipróbáltuk azokat, és szoros kapcsolatban voltunk a

konstruktőrökkel is, valamint a kutatási eredmények hasznosítását is végeztük.

Az ÁFTH '67-ben beolvadt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériumba. Eddig önálló hivatal volt, majdnem olyasmí, mint egy minisztérium, csak nem minisztériumnak hívták. Most MÉM Országos Földügyi és Térképészeti Hivatal lett a neve. Ez a beolvadás azt jelentette, hogy az ÁFTH-ban dolgozó, mintegy 180 főnek körülbelül az 50%-át elvitték a minisztériumba. Itt az alaphálózati osztály vezetője lettem. Az ÁFTH korábbi személyi állományának másik feléből jött létre a Földmérési Intézet (FÖMI).

- Mesélne arról, hogy mikor és hogyan került vissza a FÖMI-be?

1971-ben megkérdezték tőlem, akarok-e ott maradni a MÉM OFTH-nál az akkori osztályvezetői beosztásban, vagy pedig átmegyek a FÖMI-be, mert ott megalakul egy nagyobb tudományos kutatási részleg, és elvállalom-e az igazgatóhelyettesiséget? Így rögtön igazgatóhelyettes lettem, később tudományos igazgatóhelyettes, azután megint csak igazgatóhelyettes, de ezek csak névváltozások voltak. Attól is függött ez, hogy ketten voltunk-e igazgatóhelyettesek, vagy csak én voltam egyedül. Akkor úgymond a hagyományos geodézia, a Műszaki Fejlesztési és Kutatási Főosztály tartozott hozzám, majd később, mikor a penci KGO megalakult, az is bizonyos fokig a felügyeletem alá tartozott, és még később pedig a Távérzékelési Főosztály is, amely 1980-ban jött létre. A három kutatási főosztálynak igazgatóhelyettese voltam, a Műszaki Fejlesztési és Kutatási Főosztálynak pedig közvetlen főosztályvezetője is.

A Kutatási Főosztály felfejlődött, és mintegy hatvan-hatvannégy fő részleggé nőtte ki magát. Amikor a KGO létrejött; az egy kisebb részleg volt; később mondjuk olyan szűk húsz ember, a Távérzékelési Főosztályon is olyan tizenöt ember, összesen azért körülbelül száz fő állt az irányításom alatt. Ez már nagyon sok adminisztrációs munkával járt. Ha valaki vállal egy ilyen vezetői állást, akkor ezt is el kell fogadnia; de szeretném hangsúlyozni, hogy a minisztériumban korábban lényegesen, arányaiban is több adminisztrációs munkám volt, mint a FÖMI-ben. Ez azt jelentette, hogy itt most újra lehetőségem lett szakmai fejlődésre.

Itt a FÖMI-ben összesen három igazgató volt a főnököm. Jagasics Béla volt az igazgató, mikor felvettek, őt követte dr. Sipos Sándor, majd Apagyi Géza, aki most¹ a főhatóság, vagyis a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Földügyi és Térképészeti Főosztályának vezetője.

¹ 2006. február 16-ig; betegség miatt jelenleg felmentését tölti – a szerk.

FÖMI-s és korábbi ÁFTH-ás időszakomban is gyakran tartottak különböző témakörökben tanácskozásokat, így a már említett Szocialista Országok Geodéziai Szolgálatainak keretében is. Ezeknek az volt a célja, hogy tapasztalatot cseréljünk, és bizonyos feladatokat meghatározzunk. Ilyen feladatok megoldásához a magyar állami földmérés pénzt is tudott szerezni a Pénzügyminisztériumtól.

Egy évben legalább háromszor vagy négyszer nemzetközi összejöveteleket tartottak. Amikor a kutatási témámhoz közel álló dolgokról esett szó, akkor engem küldtek ki, és én voltam ott a két-három-négy fős delegáció vezetője. Ezek elég nagy feladatok voltak; ott előadásokat kellett tartani, reagálni a vitákra. Németül és oroszul ment a tárgyalás. A német még csak ment, de az orosz az nem. Mindig akadt valaki, aki segített.

Az intézetben egy vietnami aspiráns munkáját is irányítottam. Először egy évig magyarul kellett tanulnia, aztán három évig mellettem a szakmát. Háromszögelési témában jött hozzám, és elnyerte a kandidátusi fokozatot. Nem kevés elfoglaltságot jelentett ez nekem, nem beszélve arról, hogy közben még a nagydoktorira is kellett készülnöm.

Előzőleg persze végigcsináltam az egész tudományos számléért. Akkoriban az első fokozat volt az úgynevezett kisdoktori, másként az egyetemi doktori cím. Azután '68-ban megszereztem a műszaki tudomány kandidátusa címet, és azután következett az akadémiai, a nagydoktori fokozat. Ehhez nagyon sokat kellett otthon is dolgoznom, ami a család rovására is ment.

Közben voltak még apróbb, de nekem mégis fontos momentumok, mint például az, hogy a Tudományos Akadémiára benyújtottam egy pályázatot a távmérőműszerekkel kapcsolatos törésmutató-vizsgálatokról, és arra akadémiai díjat kaptam. Ehhez a vizsgálati méréseket a metrálólagútban kellett végezni, gumicsizmában, nyakamba csurgó vizek mellett.

1988. június 30-án az igazgatóhelyettesi tevékenységem megszűnt. Ekkor elmúltam már 60 éves, de még egy fél évig, tehát 1988 végéig aktívként dolgoztam, mert segítettem bevezetni az utódomat, dr. Mihály Szabolcsot, aki később a FÖMI főigazgatója lett. Ma is ő vezeti az intézetet. Utána a FÖMI-ben megszakítás nélkül tovább dolgoztam 2004. június 30-ig, mint nyugdíjas tudományos tanácsadó. Nem sok közöm volt már a vezetéshez, csak annyi, hogyha valami kérdés volt, olyan, amelyet egy ilyen öreg esetleg meg tud válaszolni, akkor megkérdeztek. Különben kaptam kutatási feladatokat is, és azokat végeztem, így jutottam el idáig. Most már én kértem, hogy mentsenek fel, hiszen 76 éves elmúltam.

Ha visszatekintek az elmúlt 38 éves tudományos munkásságomra, akkor összefoglalóan a következő tájékoztatást tudom adni. Magyar nyelven 47 tanulmányom jelent meg folyóiratokban; 21 könyv, könyvrészlet, egyetemi jegyzet; 15 tudományos beszámoló; 5 szemle és 12 egyéb (szimpóziumok, konferenciák anyaga) készült még el. Idegen nyelven megjelent 3 tanulmány folyóiratokban, egy könyvben (társszerzőként) és 12 tudományos beszámoló.

Ezek részletesen követhetővé teszik a tudományos munkásságomat, melyből néhány témát szeretnék kiemelni: a fizikai távmérő műszerek alkalmazása, a vízszintes és függőleges földkéregmozgások vizsgálata, részvétel az Egységes Országos Térképrendszer létrehozásában, geodéziai munkák automatizálása, geodéziai adatbázis létrehozása és az országos információrendszer kialakítása. Mindezek alapján 1962-ben a BME-n „A vízszintes kéregmozgás geodéziai meghatározása” című témakörben műszaki doktori címet; 1968-ban „Vizsgálatok a geodéziai vízszintes alaphálózat számításának automatizálására” tanulmányal műszaki kandidátusi fokozatot; 1981-ben „Korszerű információszolgáltatás a földmérési és földrajzi térképrendszerben” című értekezéssel a műszaki tudományok doktora címet nyertem el.

A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület (ma MFTTT) alapító tagja, 2005-ben örökös tagja lettem. Az eltelt 50 év alatt – az automatizálási bizottság elnökéként is – kb. 40–50 előadást tartottam, illetve ankétokat szerveztem. Szakmai életutam során az alábbi elismeréseket kaptam: 1956-ban „Szolgálati Érdemérmét”; 1962-ben és 1973-ban a „Térképészet Kiváló Dolgozója” kitüntetést; 1980-ban a „Munka Érdemrend bronzfokozata”-t; 1988-ban pedig „Fasching Antal Emlékérmét”.

Szakmai munkásságom alatt, körülbelül 15 éven keresztül, tagja voltam az MTA Geodéziai Tudományos Bizottságának, valamint 2003-tól – jelenleg is – az MTA Tudomány- és Technikatörténeti Komplex Bizottságának.

Az utolsó öt évben, a FÖMI főigazgatójának támogatásával, létrehoztam egy szakmatörténeti kiállítást, ami a Bosnyák téri épület négy szintjén található, és ahol körülbelül 650 tárgyat állítottunk ki. Tanulmányt is kellett írnom róla úgy, hogy minden egyes darabról színes fotó készült, és minden egyes tárgyról szakmai leírást kellett adni. Amikor ez elkészült, letettem a főigazgató asztalára. Előzőleg már nyomdaktól is kértem árajánlatokat, és azokat is mellékeltem. Két nap múlva, mikor bejöttem, ott találtam a feljegyzésemet a következő szöveggel: „A Draskovics-féle megszorítások, a könyv drága ára, és a FÖMI jelenlegi költségvetési nehézségei miatt

jelenleg leállítom”. Pedig szerettem volna még a végleges elmenetelem előtt kiadni és a nyomdán be is hajtani a munkát. – A kézirat leadásra került; ha ki akarják adni a könyvet, akkor fogják és átadják a nyomdának, és a dolog el van intézve.

Messze nem érzem magam szakmatörténésznek; legfeljebb öt-hat évvel ezelőtt kezdtem a geodézia múltjával foglalkozni. Akkoriban szedtem össze a műszereket, fokozatosan fejlesztettem a múzeumot, és ami a legnehezebb volt: írnom kellett minden műszerről, eszközről és könyvről. Sokról én is tudtam egyet-mást, de kértem a különböző műszergyáraktól is, meg ismerős kollégáktól is segítséget. Volt, ahonnan válaszoltak, és volt, ahonnan nem. Minden erőfeszitésem ellenére sem tudtam minden műszer mellé megfelelő részletes anyagot szerezni.

– A Hadmérnöki Karról való távozása után sem hagyta abba a tanítást. Mesélne az oktatásban eltöltött éveiről?

Már említettem, hogy az oktatást nagyon szerettem. 1958-tól kezdve egészen 1986–87-ig hol másodállásban, hol meghívott előadóként vagy meghívott gyakorlatvezetőként dolgoztam az Általános Geodézia Tanszéken.

Nemcsak Balatonkenesén voltam a mérőgyakorlaton oktató, hanem már akkor is, amikor még Nógrádverőcén voltak a gyakorlatok. Ott is voltam egy vagy két nyáron, és utána akkor is, mikor a tábor Balatonkenesére került át; minden nyáron körülbelül két hetet. Akkoriban tizenkét napos volt egy-egy turnus. Nappali tagozatos diákokat is, szakmérnököket is oktattam, és a mérnöktovábbképzőn is tartottam előadásokat.

A rendes oktatás keretén belül nemcsak a földmérő-, hanem az építőmérnök hallgatóknak is tartottam órákat. Egy féléven keresztül a „Számítógépek alkalmazása a geodéziában” című tantárgyat adtam elő. Rédey professzor úr – Pista bácsi most már, nem ezredes elvtárs – a nyugdíjba menetele előtt négy-öt évvel átadta nekem a „Földrajzi helymeghatározás” előadásainak megtartását; ez nagyon nagy megtisztetés volt. Akkor már rendelkeztem bizonyos helymeghatározási gyakorlattal. Azt hozzá kell tennem, hogy Pista bácsinál rengeteget tanultam az alatt, míg mellette voltam.

Ugyancsak nem kevés elfoglaltságot, de jó szakmai lehetőséget adott a szakmérnök-képzésben való részvétel. Azt hiszem, 1965-ben indult az első szakmérnöki tanfolyam; az két évig, '67-ig ment; ők megkapták a diplomát, és utána kimaradt mondjuk négy év; aztán pedig megint kezdődött egy ilyen kétéves oktatás. Négy ilyen posztgraduális képzésben vettem részt, ahol ugyan a tárgyak neve egy kicsit változott, de lényegében mindannyiszor a számítógépek geodéziai alkal-

maszását tanítottam; hol a hardverekre esett nagyobb súly, hol meg a szoftverekre. Ez két féléves és egyúttal szigorlati tárgy is volt, tehát a záróvizsgán is szerepelt. A szakmérnöki tanfolyamok hallgatói közül, főleg az első csoportban végzettek közül, kiváló mérnökök kerültek ki, akik később nagyon jól megállták a helyüket.

A mérnöktovábbképző tanfolyamokon is tartottam előadás-sorozatokat; legalább tizenkét-tizennégy alkalommal. Ide végzett mérnökök jártak, akik fizettek azért, hogy halljanak, mondjuk a számítógépekről és az újabb, főleg a távmérő műszerekkel kapcsolatos dolgokról.

Külön büszkeségem, hogy a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem székesfehérvári főiskolai szakának államvizsga bizottsági elnöke is voltam vagy tíz éven keresztül. A budapesti földmérő szak államvizsga bizottságában is benne voltam; itt Hazay professzor úr volt az elnök. Meg kell mondanom, nagyon szerettem a diákokat, mert úgy éreztem, hogyha diákok között vagyok, akkor én is fiatal maradok. Mindig azt kérdeztem magamtól, hogy „ha te most 25 éves lennél, akkor hogyan gondolkodnál?” Ezt kérdezem magamtól ma is.

– Milyenek voltak a hallgatók a Hadmérnöki Karon, illetve később, amikor óraadóként találkozott velük? Változtak a diákok?

A Hadmérnök Kar egy más világ volt, egészen más világ. Ott katonás fegyelem volt. Ez azt jelentette, hogy az oktatás mondjuk tizenhárom vagy tizennégy órákor befejeződött, azután ebéd, egy óra szünet, és utána kötelező tanulás, bent este nyolcig. Persze bent kellett maradnia egy oktatónak is, felügyelőnek. A hallgatók voltak azért annyira udvariasak, hogyha én voltam a felügyelő tanár, fotokémiából nem jöttek be konzultálni, mert felőlem ugyan jöhetnek volna... Viszont előfordult, hogy felsőgeodéziából bejöttek.

Na most a műegyetemi hallgatók! Majdnem azt mondhatom, hogy semmi kirívó rossz tapasztalatom nem volt a diákokkal kapcsolatban. Aztán ez azért volt-e, mert esetleg jó hangot tudtam megütni, hát nem tudom. Ha vizsgáztattam – lehet, hogy ezen valaki meg fog ütközni, amiért így vizsgáztattam –, nehezen adtam jelest, de nehezen is buktattam meg a diákokat. Az illetővel a legelemibb kérdésekig elmentem, és ha azokat sem tudta, csak akkor buktattam meg. A jelesért szinte majdnem mindent kellett tudni; jelest bizony kevesebbet adtam. Egyszer mégis előfordult, hogy egy arab hallgatót elbuktattam földrajzi helymeghatározásból. Amikor kiment a szobából, úgy bevágta maga mögött az ajtót, hogy azt hittem kijön tokostul. Pozitív élményem is van külföldi hallgatókkal kapcsolatban. Azt hiszem kongói származású volt az illető, aki korábban

Angliában tanult, és a geodéziai zárthelyik írásánál majdnem mindig ötöst kapott. Nagyon tiszteltem azt a gyereket; elég jól beszélt magyarul is.

Oktatási tevékenységem során 1978-ban címzetes egyetemi docens címet kaptam, majd 1985-ben a művelődési miniszter címzetes egyetemi tanárnak nevezett ki. 2000-ben kaptam meg az aranydiplomámat.

– Azokon a konferenciákon, amelyeken részt vett, oroszul vagy németül folyt a társalgás, és angolul is jelentek meg publikációi. Elmondaná, honnan jön a nyelvek ismerete, ez a nyelvtudás?

Német nyelvtudásom onnan ered, hogy drága szüleim felfedezték édesanyámnak egy távoli unokatestvéréét, aki Ausztriában, az Inn mellett, Schärdingben lakott. Oda küldtek ki engem két hónapra tizenegy éves koromban. A vendéglátó rokonok nem tudtak egy szót sem magyarul, viszont én akkor egy keveset azért már tudtam németül. Tehát tudtam velük kicsit társalogni, mikor kikerültem. Ott a két hónap alatt meg sem szólaltam magyarul, és ez annyira ment már, hogy mikor hazaértem, és vártak a szüleim a Keleti pályaudvaron, akkor elkezdtem dadogni magyarul, és kerestem a magyar szavakat. Ez az ausztriai nyaralás volt a meghatározó, de aztán – amiről beszéltem már – katonaiskolás koromban Németországot és Ausztriát is megjártam.

Orosz nyelvvizsgát a kandidátusi fokozat megszerzéséhez kellett tennem, mert ez akkor elő volt írva. Viszont a vizsga letétele nem jelentette azt, hogy én meg is tanultam a nyelvet, csak levizsgáztam belőle, méghozzá jelesre... Megmondom, hogyan: kiválasztottam egy szintezéssel foglalkozó orosz nyelvű könyvet, körülbelül olyan százoldalas lehetett, és akkor ebből kijelöltek nyolcvan oldalt. A szintezést – persze nem a felsőrendű szintezést, hanem a normál szintezést – azért választottam, mert úgy gondoltam, hogy az erről szóló szövegben olyan túl sok nyelvi variáció nem lehet. Meg azért is könnyebb volt, mert értettem is hozzá. Csak azután lehetett vizsgáznom, miután a kijelölt szöveget oroszról magyarra lefordítottam. A szóbeli vizsgán a beszédgyakorlatban nem jeleskedtem, de azért megkaptam az orosz kandidátusi alapfokú nyelvvizsgát.

Ez után még, hogy egy kicsit szinten maradjak, eljártam a TIT-nek az orosz nyelvvizsga előkészítőjére. Elsősorban oroszra, valami öt félévet, de lehet, hogy hetet végeztem el, és angolt is tanultam három-négy félévet, sőt a minisztériumban is voltak különórák; lehetőség volt egy kis angol nyelvtanulásra.

– A katonaiskolában bizonyosan nagy hangsúlyt fektettek a testnevelésre. Ebből következik az a kérdés, hogy szereti-e a sportokat? Van valamilyen más hobbija is?

A sport nekem tényleg hobbim, de azért az túlzás lenne, hogy én magam sportoló lettem volna. Igaz ugyan, hogy a katonaiskolában huszonhatan voltunk egy osztályban, és mindössze heten kaptunk jelest tornából, azért ott szigorú követelményeket kellett teljesíteni. Természetesen a tantárgyak keretében lo-vagoltunk és vívtunk is.

A Szent László Gimnáziumban is volt azután egy hasonló meghatározó élményem. 1943-ban közép-iskolai országos bajnokságot nyert kosárlabdából a gimnázium csapata. Az iskolában nemcsak az első csapat – mert ezek nagymenők voltak –, hanem a második garnitúra is jól tudott kosárlabdázni; és a mi osztályunkat, amikor nyolcadikosok lettünk, ugyan-az a tanár edzette, mint a korábbi nyertes csapatot. Ekkor Rákoscabán, ahol laktam, az ottani sport-vezetésnek beadtuk, mint akkor érettségiző gyerekek, hogy építsenek ugyan már nekünk egy palánkot, hogy kosarazhassunk egy kicsit. Meglett a palánk. Elkezdtünk akkor ott dobálni. Ők akkor láttak ilyet először, és tetszett nekik, hogy jól dobunk, mert minden második labda bemegey. Én akkor, 1945–46-ban nyolcadikos gimnazista voltam. A háború után széjjel-mentek a korábbi menő csapatok, és ezért azt mondtam, hogy nevezzenek be bennünket az NB I-be. Be is nevezték a Rákoscabai Torna Klub kosárlabda-csapatát, vagyis bennünket. Ez azt jelentette, hogy olyan ellenfeleket kaptunk, mint a BVSC, az Elektromos, meg a Ganz-MÁVAG és a többi. Először csak néztek, hogy milyen új csapat ez, mert a háború előtt soha nem hallottak róla. A meccs úgy ment, hogy mondjuk úgy körülbelül 8:8-ig vagy együtt mentünk, és utána egymás után kikaptunk harminc-negyven kosárral. Persze aztán áttettek bennünket az NB III-ba, és ott már agálltuk a helyünket. Ennyi volt a sportpályafutásom.

A sportszeretetem viszont azóta is megvan. Amikor időm engedte, sportpályákra, főleg foci- és kosármeccsre kimentem. Kint voltam a magyar–szovjet kosárlabda meccsen, az Európa bajnokságon, amit – azt hiszem '55-ben – meg is nyertünk. Ma is, ha sport van a tévében, tőlem akármi más lehet, én a sportközvetítést nézem.

A hobbim ma már mégsem annyira a sport, hanem inkább a kertészkedés. 1970 óta, mikor vettünk egy telket Balatonakarattyán, kertészkedem. A telek külterület volt akkor még, szántó művelési ágban. 1971–72-ben építkeztünk ott, és utána kezdtem kialakítani a kertet. Azóta úgy megszerettem, hogy talán húsz-harminc éve minden hétvégémet ott töltöm. Néha nyaralunk máshol is, de többnyire ott dolgozom, mert a szőlőt meg a többi növényt gondozni kell, és ez az én legjobb kikapcsolódásom.

– Engedje meg, hogy feltegyem utolsó kérdésemet: hogyan látja a földmérés jövőjét?

Fontosnak tartom, hogy a szakemberek képzése jól átgondolt alapokra épüljön. Ez többek között azt jelenti, hogy az oktatók, mielőtt tanítani kezdenének, legalább két-három évet a gyakorlatban töltsenek el, mert akkor hitelesebb lesz az ismeretek átadása. Ugyancsak követelménynek tartom, hogy jó előadók legyenek, és így meg tudják szeretetni a tantárgyat, és fel tudják kelteni az érdeklődést. Személyes példamutatással az emberré formálás jó irányba történjen, mert az oktatónak nevelni is kell. Meg kell találni annak is a módját, hogy közvetlen hangulat alakuljon ki az oktatók és a diákok között.

A tananyag összeállításánál fontos, hogy az alap-tantárgyak a legjobban segítsék a szaktantárgyak elsajátítását. Szükséges a régebbi geodéziai módszerek és műszerek ismertetésén túl a jelenlegi és a várható jövőbeni feladatokat – persze a lehetőségekhez képest – úgy bemutatni, hogy a gyakorlatba kikerülve a mérnökök könnyen fejleszthessék tovább ismereteiket.

Évtizedekkel ezelőtt megfogalmaztam már egy digitális adatbank (jelenleg adatbázisoknak nevezik) létrehozásának szükségességét. Mint ismeretes, a geodézia a helymeghatározás tudománya, és arra hivatott, hogy alapadatokat szolgáltatson a nemzetgazdaság számára. Ennek érdekében nagy jelentősége van a digitális adatok gyűjtésének, a nagyméretarányú és topográfiai digitális térkép készítésének (persze úgy, hogy ezekből az igényeknek megfelelően grafikus termékek is előállíthatók legyenek) és a digitális adattovábbításnak. Ma már ismeretesek a FÖMI és a földhivatalok információtechnológia terén kialakult együttműködésének eredményei (például a TAKAROS és a TAKARNET).

A DAT rendszer kidolgozásakor készített szabvány és szabályzatok alapján hazánkban fokozatosan készül a digitális földmérési alaptérkép.

Tekintettel arra, hogy a nemzetgazdaság különböző területein használják a geodéziai és térképi adatokat, fokozatosan ezek összehangolt, integrált hálózatát is ki kell majd építeni. Bizonyos területeken ez már nemzetközi viszonylatban is működik, ezért ha erre anyagi és szellemi kapacitás is lesz, gondolom ezt az elképzelést is fel kellene karolni, illetve az eddigi munkát folytatni.

Fontosnak tartom, hogy a kiemelkedő tudású szakemberek, professzorok a legjobb tanítványaik számára egy jól felépített tudományos iskolát teremtsenek, pályázatokat írjanak ki, és hozzanak létre oktatási és kutatási műhelyeket.

Egy saját példámra még visszatérnék, mert ugye az ember mindig a saját példájából okul. Rédey professzor úr – az ezredes elvtárs – akkoriban nagyon figyelt arra, hogy a mellette levő oktatók kapjanak olyan munkát is, amely a tudományos kutatás felé irányítja őket, és mint ahogyan az én példám is mutatja, ez sikerült is neki. Először a kéregmozgás-vizsgálatok irányába próbált engem vezetni. Aztán később, amikor a földrajzi helymeghatározás irányába tőlt, elküldött egy hónapra a BGTV-hez, földrajzi helymeghatározási méréseket végezni; tanulni kis-inasként. Egy nagyon jó helyre, Tihanyba kerültem. Akkor még nem volt kész a Geofizikai Observatórium; az ottani pillérnek a szélességét (a φ -jét), a hosszúságát (a λ -ját) és egy bizonyos iránynak az azimutját (az α -ját) kellett megmérni. Nagyon jó társaság volt ott, és egy hónap alatt igen sokat tanultam tőlük. Amikor később a BGTV-hez kerültem, három-négy ember tudott ott földrajzi helymeghatározás mérést végezni, s mikor már a vége felé rám bízta önállóan egy mérést, az egy nagy dolog volt, arra nagyon büszke voltam.

Nekem Rédey segítségével és támogatásával volt ott még egy remek lehetőségem, mégpedig hogy az egész felsőrendű háromszögelésnek minden munkafázisán végigmehettem. Tehát a szemléletől, a létraépítéstől kezdve, az irányvágáson és gúlaépítésen keresztül az állandósításig, a mérésig és később a számításig mindenben. Úgy egy hónapot tölthettem ezekkel.

Nagyon meghatározó volt még számomra, az MTA soproni Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetében töltött idő. Ez akkoriban *Tárczy-Hornoch Antal* akadémikus vezetése alatt állt. Ő a Wild T4-es, tehát a helymeghatározó műszer két libellájának: a függő-libellának, és a Horrebow-libellának a vizsgálatát végeztette el. Egy évben kétszer vizsgáltatta a libellákat egy-egy héten keresztül, de nagyon-nagyon precíz körülmények között. A vizsgálatok kiértékelése is rendre megtörtént, és az adatok éveken keresztül gyűltek. Aztán *Tárczy* professzor egyszer csak a Wild cég orra alá dugta, hogy ez a számú libella ezért, az azért rossz; emezek jók, azoknak az állandója pedig nem ennyi, hanem annyi. A vizsgálatokban részt vett – többek között – *Milasovszky Béla*, *Alpár Gyula*, *Sárdy Andor* és *Lukács Tibor*.

Ezekkel azt akartam elmondani, hogy nemcsak az elmélet megtanulása fontos a jövő szempontjából, hanem a gyakorlat megszerzése is, de véleményem szerint a kimagasló eredmények csak nagy szorgalommal és áldozatkész munkával érhetők el.

Összegezve: a földmérés jövőjének fokozatos és eredményes fejlesztéséhez szükséges a szakma-

történeti ismeretek intenzívebb feltárása, a társ-tudományok művelésével történő hazai és külföldi együttműködés további elmélyítése, illetve a korszerű technológiák és műszerek üzembe állítása.

Köszönjük a riportot!

Conversation with dr. Tibor Lukács

Paizs, Z.

Summary

The conversation made with *dr. Tibor Lukács* is part of a series, which started 30 years ago titled 'Their life and the Geodesy'. This essay was published at the Students Scientific Conference at Budapest University of Technology and Economics (BUTE) and it is about his course of life, the conversation with him and his publications till now.

Dr. Tibor Lukács started teaching at Military Engineer Faculty. He never had been employed as a full-time teacher after this period, but he played a very important role giving lectures at BUTE. At first he was interested in astronomic position determination. After the computer technique was involved, his research was on its geodetic application. Moreover he was not only a researcher but he was also the leader of groups of researchers.

We wish *dr. Tibor Lukács* good health and property on his 78th birthday.

AHOL MINDEN A HELYÉN VAN!

2006. február 20. mérföldkőként vonul be a katonai térképészet történetébe. Ezen a napon *Iváncsik Imre*, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára sajtótájékoztató keretében jelképesen átadta a polgári felhasználók számára a Magyarország egész területét lefedő 1:50 000 méretarányú állami topográfiai térképeket.

Ezzel először öltött testet a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény szelleme: a térképellátás iránti igények egységes szakmai követelmények szerinti és gazdaságos ki-elégítése.

A 319 szelvényből álló állami topográfiai térkép-mű nyomtatott és digitális (TIFF raszter) formában bárki által megvásárolható a HM Térképészeti Kht. Térképboltjában és Ügyfélszolgálatán. A térképek a 2002–2003 években – a korábbi katonai topográfiai térképek alapján – részleges tartalmi helyesbítéssel

Iváncsik Imre, a HM politikai államtitkára és Buga László mérnök ezredes, a HM Térképészeti Kht. ügyvezető igazgatója

kiadott, NATO előírásoknak megfelelő térkép „polgári” változatai. A WGS 84 alapfelületű térképmű tartalmazza az Egységes Országos Vetületi Rendszer koordinátahálózatát is.

Az ünnepélyes eseményt Szabó Gyula mérnök ezredes, a Magyar Honvédség térképész szolgálatfőnöke nyitotta meg. Ezt követően Buga László mérnök ezredes, a Honvédelmi Minisztérium Térképészeti Közhasznú Társaság ügyvezető igazgatója röviden ismertette azt a programot, amelynek eredményeként létrejött az új,

▲ Szabó Gyula az MH Térképész Szolgálat főnöke megnyitja az ünnepélyt

◀ Palik László a polgári szféra képviselőjében méltatta az új térképeket

korszerű 1:50 000 méretarányú térképmű.

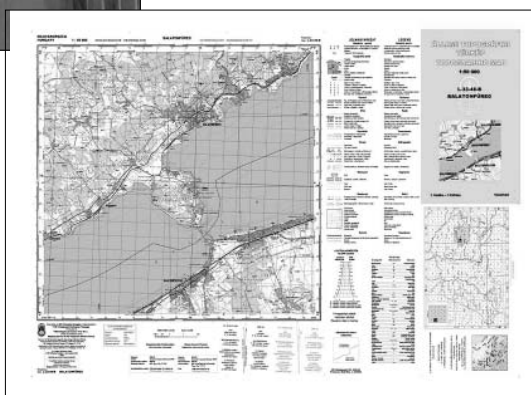
A sajtótájékoztató a polgári felhasználói szféra képviselőjében Palik László méltatta az új térképeket. Kiemelte azok hasznosságát az utakon kívüli navigációban. Elmondta, hogy tapasztalatai alapján a HM Térképészeti Kht. terméke kiállja a nemzetközi összehasonlítás próbáját is.

A jelenlévők megismerkedhettek a HM Térképészeti Kht. egyéb termékeivel és folyamatban lévő fejlesztéseivel is. Ezek közül kiemelkedik a hamarosan piacra kerülő TopoExplorer szoftver és az 1:50 000 méretarányú Digitális Topográfiai Térképcsomag.

A fejlesztés célja, hogy azok is használhassák a korszerű térképeket, akik az állami topográfiai térképek törvényben, illetve a miniszteri rendeletben előírt – bizony borsos – árát nem tudnák kifizetni. Az új fejlesztés jó példája az állami és az üzleti szféra együttműködésének, hiszen a HM Térképészeti Kht. által előállított topográfiai térképek használatához a DigiTerra cég fejlesztett laptopon és kézi számítógépen (PDA-n) egyaránt használható szoftvert. Ez a terepi tájékozódást és GPS navigációt támogató termék elsősorban pontosságával, részletgazdagságával és a térképek esztétikus megjelenésével múlja felül versenytársait.

Dr. Alabér László

BERNHARD HECK PROFESSZOR A BME TISZTELETBELI DOKTORA

2006. március 4-én ünnepi nyilvános Egyetemi Tanácsülés keretében a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) az elméleti geodézia területén tiszteletbeli doktornak (doctor honoris causa) avatta dr. Bernhard Heck professzort, a Karlsruhei Egyetem Geodéziai Intézetének tanszékvezető egyetemi tanárát. A kitüntető elismerést Heck professzor a nemzetközi szinten is nagyra értékelt tudományos munkásságával és a BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszékének (illetve a korábbi Felsőgeodézia Tanszékének) munkatársaival kialakított, több mint két évtizedes eredményes szakmai-tudományos együttműködésével érdemelte ki. Egyetemünkön tiszteletbeli doktori kitüntető címet a geodézia tudomány területén legutóbb 8 évvel ezelőtt (1998-ban) Erik W. Grafarend professzor (Geodézia és Kartográfia, 1998/5. szám, 39–40. oldal), a Karlsruhei Egyetemről pedig H. Draheim professzor kapott 1973-ban (Geodézia és Kartográfia, 1974/1. szám, 68–69. oldal).

Dr. Molnár Károly professzor (bal oldal), a BME rektora átadja a tiszteletbeli doktori cím viselését tanúsító oklevelet Bernhard Heck professzornak (jobb oldal).

A kitüntető cím adományozására vonatkozó javaslatot a BME Egyetemi Tanácsa elé terjesztő dr. Lovas Antal egyetemi docens, az Építőmérnöki Kar dékánja, Heck professzor szakmai-tudományos és együttműködési munkásságát az alábbiakban méltatta:

„Bernhard Heck egyetemi tanulmányait a Karlsruhei Egyetem Építő- és Földmérőmérnöki Karán végezte. Mérnöki oklevelét 1973-ban szerezte meg. Az egyetem elvégzése után a Karlsruhei Egyetem Felsőgeodézia Tanszékén dolgozott, 1974–1985 között egyetemi tanársegéd és egyetemi adjunktus beosztásokban. Dr. Ing. tudományos fokozatát 1979-ben szerezte meg. 1985–1991 között Heisenberg kutatási ösztöndíjasként a Stuttgarteri Egyetem Geodéziai Intézetében végzett alapvető kutatásokat. Az egyetemi habilitáció megszerzése után 1985-ben egyetemi magántanárrá, majd 1991-ben egyetemi tanárrá nevezték ki. Többször tartózkodott külföldi egyetemeken kutatómunka végzése céljából.

Bernhard Heck professzor tudományos tevékenysége a matematikai és a fizikai geodézia területére terjed ki. Behatóan foglalkozott a korszerű matematikai és fizikai módszerek geodéziai alkalmazásával. Számos hazai és nemzetközi tudományos szervezet aktív tagja. Több hazai és nemzetközi tudományos konferenciát szervezett az elméleti geodézia témakörében. A geodézia tudomány nemzetközileg elismert, kiemelkedő szaktekintélye. A Nemzetközi Geodéziai Szövetség vezetőségének 8 éven át aktív tagja. A német geodéziai tudományos élet egyik vezető egyénisége, a Német Geodéziai Bizottság (DGK) Tudományos Tanácsának elnöke. Számos tudományos művel (szakkönyvek, tanulmányok) járult hozzá a geodézia tudomány fejlesztéséhez. Tudományos közleményeinek száma mintegy 130. Szakkönyveket is írt. Hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon bemutatott előadásainak száma 160. 15 doktorandusz és 4 habilitációs értekezés témavezetője.

Bernhard Heck professzor a BME-vel szoros együttműködést alakított ki. Az általa vezetett egyetemi tanszék és a BME geodéziai szaktanszéke több mint 30 éve folyamatos tudományos együttműködésben van. Vele személyesen több mint 20 éve működünk együtt. Magyar vendégkutatókat fogadnak, közös kutatási projekteken Magyarországon kísérleti méréseket végeznek, és az eredményeket együttesen dolgozzuk fel. A BME Felsőgeodézia Tanszék oktatóival több közös tanulmányt jelentetett meg. Heck professzor 1996-ban vendégprofesszorként a BME Építőmérnöki Kar Földmérő és Térinformatikai Mérnöki Szak doktorandusz képzése keretében a korábbi Felsőgeodézia Tanszéken az „Elméleti geodézia” és a „Kozmikus helymeghatározó módszerek” szakirány egyes tantárgyaiban előadásokat és konzultációkat tartott a „Pro Cultura” A/6 Alapítvány támogatása keretében.

A Karlsruhei Egyetem részéről évek óta a két egyetem közös németnyelvű képzésének egyetemi koordinátora, aki összehangolja a karok ez irányú tevékenységét, és segíti évente mintegy 50 hallgatónak egy féléves karlsruhei tanulmányait.”

Öszintén reméljük és kívánjuk, hogy a BME által adományozott tiszteletbeli doktori cím (és a feljogosítás a dr. h. c. rövidítés használatára) további ösztönzést ad a jövőben Bernhard Heck professzor

kutatómunkásságához, tudományos tevékenységéhez, valamint együttműködésünk további erősítéséhez. Ehhez jó keretet nyújt a BME és a Karlsruhei Fridericiana Egyetem között több mint 35 éve kialakult eredményes és sikeres együttműködés is.

Dr. Ádám József

ENSZ WPLA MUNKACSOPORT ÜLÉSE

Megtartotta 4. ülését az ENSZ Földügyi igazgatási munkacsoportja (WPLA).

Az 1999-ig MOLA (Földügyi tisztségviselők találkozója) néven ismert szervezet elsősorban azzal a céllal jött létre, hogy segítse a felzárkózó országok korszerű ingatlan-nyilvántartási intézményeinek megalakulását, és irányelveket dolgozzon ki a földügyi igazgatás számára. A kezdeményezésben Magyarország kezdettől fogva aktív szerepet játszott: az egyik előkészítő ülésre 1994-ben Budapesten került sor, a PPP téma egyik első műhelyét a MOLA szintén Budapesten tartotta 1998 novemberében, és legutóbb, 2005 tavaszán szintén a magyar főváros adott otthont az EU bővítés európai földügyi igazgatásokra gyakorolt hatásáról rendezett WPLA workshopnak.

A 2005. november 21–22-én, Genfben megrendezett ülésen elfogadták a csoport következő két évre szóló munkatervét. Ebben továbbra is a felzárkózó országok szakmai szervezeteinek nyújtandó segítségre összpontosítanak. Terveik között szerepelnek egyebek között a társasházi lakástulajdonra, illetve az ingatlantulajdoni egységekre vonatkozó irányelvek összeállítása, valamint a közösségi-magán összefogások szakterületi lehetőségeinek további

Az ülés helyszíne, az ENSZ genfi központja

feltárása. Nagy reményt fűznek annak a *magas szintű ENSZ bizottságnak (HLCLEP High-level Commission on Legal Empowerment of the Poor)* a megalakulásához, amely a szegénységet a jogi információk nyújtásával is csökkenteni kívánja, és amely egyik kiemelt célterületeként az ingatlantulajdon és -használat jogának biztonságát és a jelzáloghitelezésen alapuló gazdaságfejlesztést kívánja előmozdítani.

A munkájukat tükröző kiadványok (Land Administration Guidelines /földügyi igazgatási útmutató/, Guidelines on Real Property Units and Identifiers /Útmutató az ingatlantulajdon egységeiről és azonosítóról/ az interneten is elérhetők a munkacsoport honlapján (http://www.unece.org/env/hs/wpla/welcome_wpla.html).

A csoport új elnöke a következő időszakra a német *Peter Creuzer* lett. A 12 tagú tanácsadó-irányító testületbe (Büro) beválasztották *dr. Remetey-Fülöpp Gábor* vezető főtanácsost (FVM).

A genfi rendezvényen hazánkat *Pokoly Béla* vezető tanácsos (FVM) képviselte.

Pokoly Béla

EURO-GEOGRAPHICS™ TANÁCSKOZÁS VILNIUSBAN

Az Európai Nemzeti Térképészeti és Kataszteri Hivatalok (NMCA) Euro-Geographics™ szervezetének Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási (EG ExG C&R) Szakértői Csoportja 2006. március 23. és 24. között **„Az ingatlanrendező földmérők szerepe a kataszteri rendszerek folyamatos működtetésében”** címmel, Vilniusban (Litvánia) szakmai tanácskozást szervezett.

Az ülésen a magyar nemzeti térképész és kataszteri szolgálat (NMCA) képviselőjében *dr. Forgács Zoltán*, a FÖMI osztályvezetője vett részt, aki előzetes felkérés alapján **„Az ingatlanrendező földmérői tevékenység jogi és szervezeti keretei Magyarországon”** címmel előadást is tartott.

A tanácskozás résztvevői az alábbi 4 témakörben értékelték a földmérési tevékenység szerepét a kataszter működtetésében:

- az egyes tagországokban működő rendszerek közös jellemzői,
- a földmérőkre háruló felelősség,
- a kataszteri földmérési tevékenység problémái,
- az EU szabályozás kihívásai.

A kétnapos tanácskozáson az alábbi előadások hangzottak el.

- Az ingatlanrendező földmérői tevékenység jogi és szervezeti rendszerének összehasonlítása a különböző országokban (25 ország adatai alapján) (*Saulius Urbanas*, Litvánia)
 - Az európai földmérők tevékenységének súlya és szerepe az Európai Földmérők Szakmai Egyesületének (Geometer Europas) szemszögéből (*Alain Goudet* elnök, Franciaország)
 - Az Európai Unió kezdeményezése az ingatlanrendező földmérők (licensed surveyors) belső piaci tevékenységének jogi szabályozásával kapcsolatos irányelvek kiadására (*Sophie Malétras* – Európai Bizottság Belső Piac és Szolgáltatások Osztálya, Belgium)
 - Az ingatlanrendező földmérői tevékenység jogi és szervezeti keretei
 - Litvániában (*Vaidotas Sankalas & Saulius Urbanas*)
 - Dániában (*Knud Willemoes Hansen*)
 - Németországban (*Wilhelm Zeddies*)
 - Magyarországon (*Forgács Zoltán*)
 - Hollandiában (*Hans van der Linde*)
 - Skóciában (*Mike Traynor*)
 - Az ügyfélközpontúságra irányuló törekvések megvalósításának lehetőségei a kataszter és az ingatlan-nyilvántartás területén [*Peter Creuzer*, a WPLA (Working Party on Land Administration) elnöke, Németország]
- A tanácskozás tapasztalatait *Božena Lipej* (Szlovénia), a szakértői csoport elnöke a következők szerint foglalta össze.
- Tényként állapította meg, hogy
 - az egyes országokban a földmérési jogosultság jogi és szervezeti keretei bár mutatnak némi hasonlóságot, alapjaiban lényegesen eltérnek egymástól;
 - a legtöbb hasonlóság az ügyfélközpontúságra való törekvésekben (PPP – Public Private Partnership) tapasztalható;

- az EU belső piacának liberalizációja megállíthatatlan;
 - az Unión belül jogilag és szakmailag egyaránt szabályozott piac irányába mutató trend tapasztalható;
 - általános érvényű uniós irányelvek még nem kerültek kiadásra;
 - a 2005-ben kiadott és 2007. október 20-án érvénybe lépő EU irányelvek a szakmai képesítéseket és a belső piacon nyújtott szolgáltatásokat érintik.
- A tapasztalatok értékelése alapján az alábbi következtetéseket vonta le:
 - a szakmai ismereteket folyamatosan fejleszteni kell;
 - folytatni kell a szakmai képzéssel és a szakmai gyakorlattal kapcsolatos tapasztalatok cseréjét;
 - nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt folytatni kell az ügyfélközpontúsággal kapcsolatos párbeszédet;
 - a földmérési és többcélú információk gyűjtése és nyújtása terén további tapasztalatokra és a különböző szakágazatok közötti párbeszéd kialakítására van szükség;
 - folytatni kell az ingatlanrendező földmérési munkákkal kapcsolatos terepi tevékenységek teljes körű számbavételét;
 - folytatni kell a kataszteri földmérési tevékenység közös jellemzőinek és trendjeinek feltárását a nemzeti szabályozásokban.

Az elhangzott előadások és az elnöki összefoglaló – angol nyelven – a www.eurogeographics.org weboldalon elérhető és letölthető.

Dr. Forgács Zoltán

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság programjairól, híreiről rendszeresen tájékozódhatnak honlapunkon is.

Címünk:

www.mfttt.hu

MFTTT vezetőség